

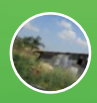
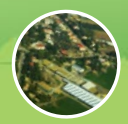
ערש"ק פרשת בהעלותך
י"ח סיון ה'תשע"ה
חדר מנחם חב"ד - מוסקבה

החייל

Солдат

”עזור לשובתים בשביעי” מסע מצולם אל מטעים וגיבורים

Как вышло что в пятницужии семь книз? Стр. 10

Великое богатство в награду за щедрость. Стр. 11

לְנִצַּחַת כָּאוּ חֲדָשׁ

מעשה בבלוני, איש עסקים, שבמשך שנים הקדיש מזמנו לתחום תורני בלשהו. יום

אחר התלבט אם להמשיך בכך או לחלל ולהתמסר כל-כלו לעסקיו. הלה שתף בהתלבטותו זו את הרבי. בתשובתו שלל הרבי מכל וכל את עצם המחשבה להגביר את ההשקעה בעסקים על-חשבון העסוק בתורה. בין השאר, כתב לשואל: "הגע עצמך, אלפים ואלפים שנה היתה נשמרת, שהיא-היא העקר אצל כל בני-ישראל, עוסקת בתורה. ואחרי חיינו בעולם הזה הגשמי, תחור הנשמה להתעסק בתורה ולהתעמק בחכמתה, שהיא אין קץ לנצח נצחים. אלא שבינתיים, במשך איזה עשיריות שנים זמן לו הקב"ה עסק של מסחר. ואין אפשר להביט על זה שזהו עסקו (אלו) ענין התורה ענין נוסף!?"

ועכשו תגידו אתם, אם באנשי עסקים כך, מה נררש מאתנו - יושבי האהל, תינוקות של בית רבן? הרי אין ספק שאצלנו התורה היא הענין העיקרי! ברוך השם, יש לנו הכל ואינו צריכים לראו לפרנסה, ובחזר' מעוררים אותנו על ידי פרסים ומתנות, אז ברור שנשקיע את כל כחנו ומרצנו בלמוד!

בעתון זה תוכלו לקרא על חקלאי שעובד בעבודת כפיים מגיל צעיר, אבל בכל זאת - הדבר שהכי חשוב אצלו הוא למוד תורה. לפני ואחרי העבודה המאמצת בשדות ובמפעלים הוא מתרפק על הגמרא כאדם צמא במדבר, והשנה - שנת השמטה, הוא יושב ב'כולל' והוגה בתורה בכחות של נער.

אז קרימה חברים, ננצל את שנות ה'חדר' היפות, ובאהבתה - של התורה - נשגה תמיד!

ימי המלוואים עשה משה רבנו את מלאכות המשכן, ובכך חנך את עבודתו; אולם את המצוה העקרית של הדלקת המנורה, בשעת בין-הערבים - זאת עשה אהרן הכהן בלבד.

כמו-כן יש בהדלקת המנורה מעלה יתרה על קרבנות הנשיאים: הללו הקריבו את קרבנותיהם במזבח החיצון, העומד בחצר המשכן (שכן גם הקטרת שהקטירו הנשיאים היועלתה במזבח החיצון ולא במזבח הפנימי, וזו היתה הוראת-שעה מיוחדת). ואלו הדלקת המנורה על-ידי אהרן הכהן היתה בתוך המשכן פנימה.

בדברי הקב"ה לאהרן הכהן יש עוד רמז עמוק, הטמון בלשון "שאתה מדליק ומטיב". נאמר כאן לשון הוה, בשעה שלכאורה היה צריך להאמר "שאתה הדלקת והטבת" (בימי חנכת המשכן, שבהם הקריבו הנשיאים).

אלא בכך נתנה לאהרן הכהן מעלת הנצחיות, ובזה "שלא גדולה משלהם". אצל הנשיאים היתה הקרבת הקרבנות פעולה חד-פעמית, במשך שנים-עשר הימים של חנכת המזבח; ואלו אצל אהרן זו פעולה תמידית - בכל עת שהוא מדליק ומטיב את המנורה, יש את המעלה המיוחדת של חנכת המנורה. כך גם יובן הלשון "חידו", לשון שבועה, המסמל נתינת-כח מיוחדת. הקב"ה נותן כאן לאהרן כח מיוחד לפעול את השראת השכינה בכל פעם שהוא מדליק ומטיב את המנורה במשכן ובבית-המקדש.

בפרשה הקודמת קראנו על חנכת המזבח על-ידי שנים-עשר נשיאי ישראל, שהקריבו איש את קרבנו בשנים-עשר הימים הראשונים של חדש ניסן. לאחר כל זה בא בפרשתנו הצווי לאהרן הכהן: "בהעלותך את הנרות" - הצוויים הקשורים בהדלקת המנורה במשכן.

סדר-דברים זה מעורר תמיהה: הלוא את המנורה כבר התחילו להדליק בראש-חדש ניסן, ביום הראשון לקרבנות הנשיאים, ומדוע המתינה התורה בצוויים על המנורה עד לאחר תאור כל קרבנות הנשיאים, במשך שנים-עשר הימים?

את התשובה מביא רש"י מתוך המדרש. אמירת פרשת המנורה לאחר פרשת הנשיאים נועדה לנחם את אהרן הכהן: "לפי שכשראה אהרן חנכת הנשיאים, חלשה אז דעתו, כשלא היה עמהם בחנכה, לא הוא ולא שבטו. אמר לו הקב"ה: חייך, שלא גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את המנורה".

אלא ש'נחמה' זו דורשת באור. ראשית, במה הדלקת הנרות גדולה מקרבנות הנשיאים, עד שהקב"ה אומר לו "שלא גדולה"? שנית (כפי ששואל הרמב"ן), למה נחמו הקב"ה בהדלקת המנורה ולא בהקטרת הקטרת בקר וערב, ובהקרבת הקרבנות, ובעבודת יום-הכפורים שיכולה להעשות על-ידי הכהן הגדול בלבד?

יחודה של הדלקת המנורה, שזו היתה עבודה שנעשתה על-ידי אהרן בלבד. כידוע, בשבועת

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' דוד ורעייתו רחל ריסא ע"ה חנוני

עיתון 'החיים' - עריכה: ר' שיעל'ה גרוס מערכת: ר' מענדי דיקשטיין, ר' אבי גדו', ר' אפרים אלטשולער, התי' מוישי שרמן, עיצוב: ר' אברמי זקם

פניות, תגובות והערות ניתן לשלוח לכתובת: achayalru@gmail.com

זמני השבת

כניסת השבת:

20:48

צאת השבת:

22:43

פרק ע"ע

בנין בית המקדש

בבית המקדש השלישי יהיו דברים שלא היו בבית המקדש הראשון והשני. אחד השינויים הבולטים הוא הגודל. שטחו של בית המקדש יתפשט על כל ירושלים (!), שטחה של העיר ירושלים עצמה יתפשט על כל ארץ ישראל וארץ ישראל תתפשט על כל העולם!

ירושלים בגאולה

כשיבוא המשיח, ירושלים תהיה ה"מטרופולין" של כל העולם. "מטרופולין" זה כינוי לעיר חשובה ומרכזית. העיר

ירושלים היא "טבורו של עולם" - אמצעו של העולם. בגאולה, ה' יבנה לעיר ירושלים כאלו חומות, שקשה אפילו לדמיין עד כמה הם יהיו מיוחדות (כמוכן שהחומות יהיו רק

ליופי כי כאמור, שונאי ישראל ימותו). יהיו חומות מזוהב, כסף ואבנים טובות ואפילו חומה מאש!

והנה סיפור על חומות ירושלים:

בבית מדרשו של רבי יוחנן שקט ארוך. פני כולם נשואות אל ראש הישיבה, רבי יוחנן, כדי לשמוע את שיעורו המרתק. הרב מדבר ומדבר, וכל אותו הזמן - דממה דקה. סיפר להם רבי יוחנן על החומות של ירושלים שיהיו עשויים מאבנים טובות. השיעור התנהל על מי מנוחות, עד שפרץ צחוק רם הפך את הדממה...

מבזק שלוחים

עוד שני תלמידים הצטרפו לרשימה המכובדת של תלמידי חדר מנחם הלומדים ומקיימים את הוראות הרבי ליום ההולדת, ומבצעים את ההחלטה הטובה גם לאורך זמן... מזל טוב!

באירוע מיוחד שהתקיים השבוע בסמוך ל'חדר', לרגל פתיחת "מרפאת בריתות" מיוחדת, בהשתתפות השליח הראשי הרב לאזאר, הנגיד ר' גורג' ראהר ועוד, הנעימו בשירתם המיוחדת מקהלת 'השירה העשירית' של חדר מנחם.

וכמו תמיד - בהופעה מקצועית, קצבית, ומרגשת. מנהל המקהלה ר' מנדי מרקוביץ יודע לספר על תגובות נלהבות ונרגשות שהתקבלו בעקבות הופעת המקהלה באירוע.

המתמידים

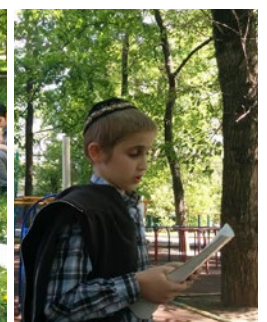
התלמידים האלו מכיתה ד', הם המצטיינים באגרת מיוחדת שהוכרז בכיתה לרגל ימי חג השבועות - קבלת התורה: לנצל את הזמן, ולהשקיע כמה שיותר שעות בלימוד התורה.

הם פמוכו, זכו בפרסים יקרי ערך על ההשקעה, מלבד הזכות הגדולה והטעם המתוק של לימוד התורה!

במסגרת מבצע סופרים את השעות שמתקיים בכיתה ה' יצאו תלמידי הכיתה להתאוורר בפארק...

במהלך השהות בפארק שיננו התלמידים גמרא ולמדו בחיק הטבע שיחה של הרבי

זורע אמונה

במושב 'בית חלקיה' שבדרום הארץ, יושבים בבית הכנסת ולומדים ברוב שעות היום * אלו החקלאים שומרי הגיבורי הכוח; שמקדישים את שנת השבע ללימוד תורה * ראיון עם ר' מאיר וייל, חלקאי ירא שמיים ותלמיד חכם * פרקים של אמונה זכה ובטחון ללא שאלות.

ראיון: ר' שייע גרוס

זורעים דברים שונים לפי תקופות, כגון חטה, כותנה ועוד)

ענף האתרוגים של משפחת וייל, נחשב למצליח במיוחד, והם נמכרים מידי שנה בהתקרב חג הסוכות תחת השם "אתרוגי וייל". הם נחשבים לאתרוגים יפים ומתקדמים, ויראי שמים ומחבבי מצוה מחפשים את האתרוגים של וייל מבית חלקיה..."

אך בשנת השבע, כמוכר, עוצרים כל עבודות האדמה, אפילו העץ המפנק מסתפק במעט מים בלבד, רק כדי שיוכל להמשיך ולהתקיים, לא יותר מזה.

ר' מאיר כבר אינו סופר את שנות השמטה אותם שמר. ובכלל, אין זה מעניינו לספר או לפרסם את מעשיו, מדבר ביהודי פשוט וצנוע, שבקבלת על פשוטה ולא מתפשרת מקפיד על קלה כבחמורה. אין אצלו משחקים, ואין עגולי פנות, יש תורה ויש הלכה, וצריך לעשות לקב"ה נחת רוח!

שמיטה כהלכה

"את כל שנות השמטה אנו מקימים על פי הוראותיו הצמודות של המרא דאתרא הרב שלמה הלוי פולק שליט"א, אנחנו לומדים מידי יום את כל ההלכות בצורה יסודית, מה אסור ומה מותר, יש גם דברים שמשתנים משמטה לשמטה.

לדגמא, לנקות עשבים מהגדולים, יש בזה כמה דעות האם מותר או אסור, וזה תלוי גם באילו גדולים. לדגמא בענבים, מותר לרסס נגד עשבים. אך בעצים גדולים כמו דקלים ותמרים שהעשבים לא מפריעים להם,

ר' מאיר עצמו, נפר שמחבב במיוחד את גדולי פרי עץ הדר. "האתרוג הוא עץ מפנק מאד" הוא אומר "יש בו הרבה עבודת ידים עדינה וקשה. לחתך את הענפים, לרסס במדה הנכונה, לא יותר מידי ולא פחות מידי, לדאג שלא יהיו נקדות שחרות או 'בלעטלאך'... לתת לו אכל טוב (מים, דשון) כל העבודה הקשה היא אך ורק למצות נטילת ד' בחג הסוכות.

אני מאד נהנה לראות את היהודים שמייעים אלי הניתה באפן מיוחד, ועומדים שעות רבות כדי לבחור אתרוג מדרה, בשבילם או בשביל קרוביהם. זו תחושה מיוחדת של חובב מצוה"

שעת צהרנים, השמש קופחת מעל לראשי. אני צועד לעברו של בית פשוט בן קומה אחת, מתכופף מעט כשאני עובר מתחת ש'שער' עשוי מעץ עבות, ואחרי כמה צעדים נוספים, אני עומד מול דלת עץ פשוטה, שעליה נכתב באותיות דקות: משפחת וייל.

בעל הבית, בשנות הששים לחייו, סבא לנכדים רבים, נמצא בשעה זו במנוחה קצרה, משום שבגוד פחצי שעה ילך שוב ל'כולל', וילמד בכחות רעננים פנער צעיר.

אם תשמעו את ר' מאיר וייל, מסביר הלכה מקשה בהלכות שביעית, או סברה בגמרא, תתקשו להאמין שעיסוקו העקרי של האישה הוא בתחום החקלאות, והוא חקלאי משחר ועוריו.

קזה הוא, הוגה בתורה תמיד, קובע עתים לתורה, ועושה תורתו קבע ומלאכתו ארעי.

"אבא שיחי', הנה חקלאי, ואני המשכתי בעבודה הזו, מלאכת פנים" יאמר לי ר' מאיר, "אנחנו בתחום כבר עשרות שנים".

אך כמו שפתחנו, אם בכל שנה מקדיש ר' מאיר עתים רבים לתורה, בשנה זו - שנת השמטה - הרי הוא אברך כולל מן המנגן. שנה זו - שבת הארץ - כשבת היא עבור החקלאים שומרי המצוות, המפקירים את שדותיהם ומקדישים את יומם ללמוד התורה ולקיום המצוה הגדולה - מצות השמטה.

אילו מטעים יש לכם?

"אנחנו עוסקים בשלוש ענפים: אתרוגים, ענבים ושחי "פאלחה", (שטחים שבהם

ר' מאיר מספר לנו על ראש ישיבה ידוע מארצות הברית שהגיע לבקור בשדות המושב, וראה את ר' משה כהנא - חקלאי שהוא גם יהודי של צורה, ירא שמים ותלמיד חכם - יורד מהטרקטור עם זקנו המלא וקרא בהתפעלות: "א' ידישער פארמער...! (חקלאי יהודי...)"

ברכה שמיימית

האווירה בבית נעימה בשעת צהריים זו, ואשתו של ר' מאיר מכבדת אותנו בכוס מים קרים משיבים נפש, בשעה שהוא משתף אותנו בספור מדהים שהתרחש רק בשנה שעברה. דומה שעבור החקלאים הרואים עין בעין את הברכה האלוהית, אין בזה משום חדוש, שבשנה הקודמת - השנה הששית, ראו שומרי השמטה באפן מוחשי את הכתוב בתורה: " וצויתי את-ברכתי לכם בשנה הששית ועשית את-התבואה לשלש השנים":

"היה זה כאמור בשנה החולפת - השנה הששית. זרענו חטה.

בסביבות פורים, במשך 70 ימים בערך, הייתה הפסקה מוחלטת של גשמים. המדריך החקלאי אמר לנו בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים: "מכאן, רבותי, חטה לא תגדל..." (הוא אפילו היה מוכן לומר שיתכן ותצא חטה יפה, אבל מעט מעט)

אבל אז, ראינו את ההבטחה מתממשת. באזור בית חלקיה, ירדה כמות גדולה (בערך 120 מ"מ) של גשמים. כשהגיעה עת הקציר בתקופת חג השבועות, ירד הקומביין (טרקטור ענק המשמש לקצירת תבואה) לקצור. ולקח לו זמן רב מאד לקצור את השדות... מתברר שהיה לנו באותה שנה יבול של בערך 560 קילו חיטה לדונם!... בהגע הראשון לא האמנתי, הרי אמרו שלא יגדל כאן כלום!?

סמוך למושב בית חלקיה, ממש מעבר לכביש שוכן קיבוץ רבדים, אנשיו, לצערנו לא שומרים עדיין שמיטה. שם התממשו

אסור בשמטה לנקות את העשבים, למרות שכל שנה אני מנקה אותם."

כל המטעים שלכם הם הפקר גמור בשמטה?

"כן, בנדאי! הכל הפקר, הכל פתוח ואפשר לקחת. אנחנו מגדלים ענבי יין, אמנם לא כל אחד רוצה לעשות יין, אך מי שרוצה - מזמן לקחת, אלו לא ענבים שלי."

וממה אתם מתפרנסים בשנה הזו?

ר' מאיר לא מבין מה השאלה בכלל: "הקב"ה נותן פרנסה לכל אחד. אני לא אומר לקב"ה איך לעזר לי בפרנסה, אך ה' עוזר... ומי שלא מבין איך, מזמן לבוא לקאן ולראות. ה' עוזר כל פעם על ידי שליח אחר, אך הפרנסה תמיד משמים!"

אילו דברים מתר לעשות בשמטה בשדות?

"מתר לעשות דברים שמקיימים את הצמח שלא יאבד לגמרי, אך לא להשביח אותו. משקים מעט, פחות משנה רגילה, כמה ומה בדיק? לפי ההלכה ולפי הוראות הרב שליט"א. בלשון ההלכה העבודות האלו נקראות "לאוקמא" - דהינו להעמיד את העץ ולקיימו.

בשאר הזמן כמובן - אני יושב ולומד."

ואכן, השלוב הזה של חקלאי שומר מצוות, והוגה בתורה, הוא מפעים. מחזה שכח במושב הוא לראות יהודים הלבושים בכדי עבודה רגילים, רכונים שעות רבות מעל הספר בבית הפנסות. מאחריו שעות רבות של עבודת כפיים מאמצת ולפניו עוד לא מעט עבודה פזאת. אך פעת, בבית הפנסות האפולולי, מול הגמרא האהובה הוא שוכח מהכל. מהעופות, מהינדים הגרומות והשרירים הכואבים, פעת הוא מרפז פלו בתורה הקדושה. כך זה במושב 'בית חלקיה' בכל שנה.

התחזיות הקודרות של המדריכים החקלאיים... אפילו הנהג הדואי של הקומביין - שעובד בשני המקומות - ראה את יד ההשגחה העליונה, ונמלא התפעלות."

אם תשאלו את ר' מאיר, הוא אינו רואה בכך גס מיוחד, 'על ניסך שבכל יום עימנו' הוא נפטר. כל דבר הוא גס, ה' עושה לנו ניסים על כל צעד ושעל.

מאיפה הביטחון הגדול, כדי לשמור שמיטה כהלכתה?

"כל אדם צריך בטחון, גם אדם שיזכה לחתן ולדים צריך הרבה ממידה זו כדי שיצליח לעמוד בהתחייבויות. ובכלל, בכל דבר בחיים.

כמוכן שזה לא בא מאלי, "הכל בידי שמיים חוץ מיראת שמיים" נדרשת הרבה עבודה, כמו בכל דבר בעבודת ה'."

אנחנו מבקשים לסיום, מר' מאיר, להעביר מסר לילדי 'חדר מנחם' במוסקבה. אלא שהוא צנוע, כהרגלו: "מי אני שאתן מסר לילדים הטהורים בחדר במוסקבה? תשב ויתלמדו תורה, זה העיקר... ובעזרת ה' נזכה לגאולה שלימה בקרוב."

מעשה במטבח

הייתם רוזים לבקר במטבח לפני כמה חודשים? או במטבח מימי הביניים? אולם פונדאי מודיעים מה ההבדל בין מטבח של היום למטבח של פעם... חממת המטבחים עברה נבחר עכשיו יצאו לכם של העלמה.

1

חדר אטריום

עד לתקופת העת העתיקה לא היו לאנשים מטבחים בבתים, פשוט היו מבשלים בחוץ. כשאנשים גרים בתוך אהלים, לאף אחד לא עולה הרעיון לבשל בתוך אהל מתנדנד... הבישולים היו נעשים בחוץ. את כל האוכל שנשאר היו מטמינים באדמה, ובארוחה הבאה בודקים אם האוכל מאתמול עדיין ראוי לאכילה.

הראשונים שהכניסו את המטבח לתוך הבית היו היוונים. המטבחים מהיוונים לא נקראו בשם מטבח אלא בשם 'אטריום'. הם היו בעצם חדר גדול שאחד מצדדיו פונה החוצה ובתקרה חור גדול. אצל העשירים נבנה בקרבת החדר המזווה - חדר חשוף אטום וקריר שבו נשמרו מוצרים. אם הייתם נכנסים למזווה של אדם עשיר מפעם הייתם יכולים לראות תרנגולות שחוטות משתלשלות מהתקרה, צנצנות של ריבות וירקות כבושים ממלאות את הרצפה, וכפרות של גבינה קשה מונחות על מדף עץ.

2

מטבח עשן

מתקופת ימי הביניים התחילו האנשים להבין שאם יבנו מטבח בתוך הבית במקום בין הסלעים, זה יותר נוח, וגם יכול לחמם את הבית. הראשונים שעשו זאת היו האירופאים הם בנו את המטבח בנקודה הגבוהה ביותר בבית. במטבח היתה מדורה ומהגג השתלשל סיר גדול בשביל לבשל. היה חור אחד מעל המדורה. לא כל העשן יצא דרך החור, ולכן בדרך כלל היה המטבח חדר שחור משחור עם ריח חזק וחרף של אש ופיח... האנשים כינו אותו 'מטבח עשן'.

4

מטבח פרנקפורט

בשנת ה'תרפ"ו תכננו תכנית מסודרת לראשונה לבניית מטבח. המטבח נקרא בשם 'מטבח פרנקפורט'. המטבח היה צריך להיות בגודל 9 מטר על 3 מטר ו40 בדיוק. הארונות הכיורים והמכשירים צריכים להיות מסודרים משני הצדדים כמו חיילים במסדר, ובצד השלישי היה שולחן ופינת ישיבה. לאחר כמה שנים, נמכרו כיותר מעשרת אלפים מטבחי פרנקפורט.

לאחר ארבעים שנה החליטו הקבלנים, שמטבח פרנקפורט גדול מדאי בשבילם. לפי דעתם המטבח היה צריך להיות חדר קטן שתופס כמה שפחות מקום. באותה תקופה המציא אדריכל בשם לואיג'י קולואני את המטבח הפופולארי. המטבח של לואיג'י היה כל כך קטן שלמבשל שעבד בתוכו הוצב כסא מסתובב וכל סיבוב קל עם הכסא היה מגיע לנקודה אחרת במטבח: לברז לתנור או למקרר.

3

מטבח יפני

הראשונים שחשבו לכלוא את האש בתוך התנור, היו היפנים. התנורים היפנים הראשונים שנבנו לפני כאלף שמונה מאות שנה. נקראו בשם 'קאמדו'. הם היו עשויים מחמר וטיט, והוסקו בעץ ופחם. לתנורי ה'קאמדו' היה פתח קרמי ופתח עליון. מעל הפתח העליון נתלה סיר הבישול, ומן הפתח הקדמי היה ניפלט חום נעים שחימם את הבית. אבל המטבח היפני לא הכיל רק קאמדו, היו בו בעצם שני תנורים. בתנור ה'קאמדו' היו משתמשים לבישול תבשילים עדינים וארוז, ותנור שני היה בור שנוחפר באמצע המטבח, והיה משמש לבישול מרקים ולחימום. כשבאירופה כבר התחילו להשתמש בתנורים חדישים, היפנים המשיכו להשתמש בתנורים הישנים שלהם.

5

מטבח חכם הוא כינוי למטבח שבמקום שאנו נדאג לו הוא דואג לנו... במטבח חכם המקרר מודיע לנו אם אחד התבשילים התקלקל וכדאי לזרוק אותו, התנור מדליק ומכבה את עצמו בהתאם להוראה הניתנת משלט רחוק, האור מדליק את עצמו בהתאם לפקודה הניתנת מראש, והמזגן מדליק ומכבה עצמו לבד כדי שיהיה תמיד נעים במטבח, אפילו מדליקים את הברז כאשר אתם מתקרבים...

ליובאוויטש והתפילה

מסע מרתק בעקבות החסידים עם ר' אבי גדו'

ר' ישראל נח בליניצקי פרק ג'

ובמסירות נפש - למרות הסכון הגדול שבכך, בקש מהם לשנות זאת ולצ'ן שהנו יהודי. כדי שלא ישוּקוּ ל"דת" אחרת.

משיח

באחת ההזדמנויות, התקיימה שיחה בין החסידים המשפיעים - ר' ישראל נח בליניצקי ור' ניסן נמנוב. במהלך השיחה, הם שוחחו על המהפכה הגדולה והפעלות האדירות של הרבי בקרב החסידים באמריקה ובצרפת. מנושא זה הם הגיעו לנושא הבוער ביותר - משיח. שניהם אז טענו בודאות, כי הרבי יפעל את הגאולה האמתית והשלמה.

ר' ישראל נח, אפלו קנה סירטוק מיוחד לביאת המשיח ולא היה משתמש בו. בהזדמנויות בהן התוועד ודבר בפני הבחורים, חזק והעצים את ענין פעולותיו של הרבי להבאת הגאולה, ועד כפמה זהו ענינו.

הקומוניסטי.

ר' ישראל נח, בקש את רשותו של הרבי, לעלות לארץ הקודש. אך הרבי הורה לו להשאיר ולהמשיך להשפיע על ה'תמימים'. (בהזדמנות, התבטא עליו הרבי כי הוא מוסיף יראת שמים ב'תמימים'). כחסיד נאמן, צית ר' ישראל נח להוראתו הקדשה של הרבי, למרות שהרבי הרי"ץ צנה עליו כמה שנים קודם לכן, להשתדל לעלות לארץ הקודש. כששאל על כך את הרבי, נענה: "כדאי לשמור את ברכת הרבי (הרי"ץ) לעלות לארץ, ולא להשתמש בה מיד.."

ר' ישראל נח מצדו אכן ממש את ברכתו של הרבי הרי"ץ אך לאחר פטירתו. הוא נפטר בשיבה טובה בגיל תשעים ותשע שנה, הודות לברכתו הקדשה של הרבי, (הרבי גם הודה לרופא שטפל בו במסירות) ונארונו הועלה לארץ הקודש.

מה בתמונה?

באחת השנים, הציגו בפני ר' ישראל נח, כמה תמונות של הרבי. על אחת מהתמונות בהן נראה הרבי כמעט לבדו, הוא התבטא: "בתמונה זו, נצב גוי על יד הרבי". תלמידיו שעמדו סביבו באותה עת, נסו להבין מאיפה לו לדעת מי אכן נצב על יד הרבי, והוא מאד התקשה להסביר מדוע אמר זאת. לאחר ברור קצר, השיגו תמונות נוספות מאותו מעמד, ונודע כי צדקו דבריו.

ר' ישראל ספר, שכשהיה הרבי בפריז בעיצומה של המלחמה, רשמו החילים הגרמנים ימח שמם את שמו של הרבי, וצינו על ידו את התאור "אורתודוקסי" (תאר המסמל איש דתי, באפן כללי) אך הרבי בגאון יעקב'

התקשרות

החסיד ר' ישראל נח, זכה להאריץ ימים ושנים. ובמשך ימי חייו זכה לשהות במחיצת קדשם של הרבי הרש"ב, ובנו, הרבי הרי"ץ. לאחר הסתלקותו של הרבי הרי"ץ, בקש ר' ישראל נח מהרבי נשיא דורנו, שיקבל על עצמו את הנשיאות, הוא גם ארגן מכתב מיוחד שנקרא "כתב התקשרות" עליו חתמו חסידיו חב"ד בצרפת, ובו הביעו את התקשרותם אל הרבי בכל לב ונפש.

במשך השנים, תבע מתלמידיו בשיבה ומהחסידים בצרפת להתקשר לרבי. הוא לזה בחבה גדולה את החסידים שהיו עוברים דרך צרפת בנוסיעתם לבית חייו. כשהזרו החסידים מהרבי, היה מאזין בצמאון גדול למה שספרו וחוו אצל הרבי. כמו כן, היה מקבל בהתלהבות ובהתרגשות גדולה כל מכתב, שיחה או מאמר ששלח הרבי לחסידיו ברחבי תבל, ובפרט, מ'שלוחים' מחידים ששלח אליו הרבי באפן אישי.

ארץ הקודש

ר' ישראל עצמו, לא זכה לנסע אל הרבי, אך התכתב רבות עם הרבי. במכתביו, דווח על הנעשה עם התלמידים בשיבה, וקבל את הוראותיו הקדושות של הרבי כיצד לפעל. כמו כן, על פי בקשת הרבי, הוא אסף ספורים ששמע מהחסידים בצרפת, ספורי חסידים על גבורה ומסירות נפש, ספורים שהביאו אתם היהודים ששרדו את המלחמה האיומה או שהצליחו להמלט מציפורני השלטון

מאותו יום שנתמנה לרב בעיר, התפרסם שמו של רבי משה לא רק בקורדובה, אלא בכל גלילות ספרד ובעולם היהודי. גדולי הדור מכל תפוצות ישראל שלחו אליו שאלות בהלכה ועמדו עמו בקשר מכתבים הדוק. ישיבת קורדובה הפכה במרוצת הזמן למרכז יהודי פורח ומשגשג ממנה יצאו גדולים וענקי תורה דגמת כמה מבעלי התוספות כמו רבי יוסף איבן מיגאש. וגם רבי יהודה הלוי, והנשר הגדול - רבנו הרמב"ם.

האגדה מספרת כי השודד הנאלח איבן דמאחין, שנוכח לגלות כי היהודים שמכר לעבדים הרי הם גדולים מכפי שחשב וכי בכל מקום שאליה הגיעו, הכירו במהרה בסגולתם ובכח תורתם, רצה לחזור בו מהמכירה על מנת לדרש בעבורם כפר גדול יותר. אך המלך הספרדי, הפליף אל רחמי מנע ממנו את מזמתו.

אחד מיידייו הקרובים ביותר של רבי משה היה השר היהודי המפרסם רבי חסדאי אבן שפרוט (עליו כבר קראתם במדור זה בעבר) שהיה חבר ממשלת הפליף עבד אל רחמן.

הפליף עצמו התפאר לא פעם על השם הטוב שיצא לקורדובה, הודות לפרוסומה של הישיבה הגדולה שם שעמדה תחת שבט הנהגתו של רבי משה. השפעתו של רבי משה על ישיבת קורדובה, על הקהלה בעיר, ועל חיי הרוח והתורה של כלל מחוזות ספרד היתה עצומה.

בתקופה שלפני בואם של "ארבעת החכמים" לקהלות אפריקה, המגרב וספרד, היו רגילים בני הקהלות הללו להסתמך בעקר על הדרכתם ותשובותיהם בהלכה של גאוניי בכל, כפי שנתן לראות באלפי התשובות שנכתבו לשם על ידי הגאונים.

לעמת זאת במדינת איטליה, לא עמדו בקשר הדוק עם גאוניי בכל והוכרחו לפסק הלכה על ידי למוד ועיון עצמי בתורה, כפי שמכר

הגשר הרומי בקורדובה

מתקופות מאחרות יותר של בעלי התוספות. החכמים שבאו מאיטליה, הביאו לספרד את סגנון הלמוד העמקני, שהשלים את שיטת הלמוד הספרדית, ובד בבד עם השענות על הכרעות הגאונים, החלה נפוצה שיטת הברור היסודי של הסוגיות.

החוקרים מצביעים גם על שנויי מנהגים שהתרחשו בעקבות השפעתם של חכמי איטליה על קהלות ספרד. כך, למשל, נהוג היה בגלילות ספרד, שבתפילת הלחש במוסף בראש השנה, לא היו הציבור אומרים את ברכות מלכויות זכרונות ושופרות, ורק שליח הצבור אומרן בחזרת התפילה. לעומת זאת באשכנז ובאיטליה נהגו כל הציבור לומר את הברכות הללו בתפילת הלחש. כאשר הגיע רבי משה לספרד, הוא הנהיג שם את מנהג איטליה, וכך נעלם לאטו מנהג ספרד העתיק ובכל הארצות הללו והתפשטו מנהגיהם של יהודי איטליה.

כך עמדה לה לתורתנו הקדושה, כחם הגדול של ענקי הרוח גבורי ומאורי הדורות, שהפיצו את למוד התורה והעבירו במסרת מדור לדור את שלשלת הקבלה הנצחית, ונתקיים "ואני זאת בריתי אותם אמר ה', רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיה ומפי זרעך ומפי זרע זרעך עד עולם".

בית הכנסת העתיק בקורדובה

איור ובתיבה: ר' מוישי שרמן

יש לכם רעיון לבדיחה? פנו עכשיו לח' חוישי שרמן!

ימים נסתרים

על ימיו העלומים של הבעל שם טוב

שמוליק תמרין, לוי גורליק

פרק כ"א

תקציר: ר' ישראל מתארח אצל ר' ברוך שנותן לו סוס חדש, ומברכו בבו.

למחרת, נסע הבעש"ט מביתו של ר' ברוך בעגלתו שהייתה רתומה לסוס חדש. ואכן, נתקיימה ברפת הבעש"ט. לאחר שנה נולד לר' ברוך ואשתו במזל טוב - בן! שמחתם של ההורים המאושרים, לא ידעה גבולות.

ר' ברוך הודיע בכל העיירות בסביבה שהוא מזמין את כולם לבוא ולחגוג איתו את חגיגת "ברית המילה" כולל כל העניים. ביום הברית, כבר על-הבוקר הגיעו הרבה עניים ו"בעלי-בתי" מכל הסביבה על מנת להשתתף בשמחה. ר' ברוך חיכה בקוצר רוח לבואו של הבעש"ט. הוא התבונן היטב בכל אחד מן האורחים, אולם את הצדיק הנסתר - לא ראה ביניהם. אולם, הוא היה משוכנע שהבעש"ט יקיים את הבטחתו. השכם בבוקר הוא התפלל שחרית ומייד אחרי התפילה ערכו את הברית. לילד קראו "אריה לייב", ור' ברוך ביקש מן המוזמנים שיעמדו בשתי שורות ויברכו את הרך הנולד. בהגיעה תורו של אחד הקרואים העניים - הוא הניח את ידו הימנית על הרך הנולד, ואמר:

"אבי ז"ל אמר פעם, כי העניין של הכנסה לבריתו של אברהם אבינו הוא כזה: כתוב 'ואברהם זקן' הפרוש של 'אב' הוא אבא, הפרוש של 'זקן' הוא: סבא, פרושו שאברהם אבינו הוא הסבא של כלל ישראל... וסיים העני: 'יתן ה' כי אתה תהיה סבא של ישראל...'

ברפת העני העלתה פמובן חינה אצל הנוכחים. אולם ר' ברוך לא צחק. ברכתו של הבעש"ט צלצלה כל הזמן באזני ההורים, והם התחילו לקרוא לילד בשם "זיידעלע" (סבא) כשמישהו פגש את ההורים המאושרים נוהג היה לשאול אותם: "נו מה עושה הסבא לך שלכם?" וכך נשאר שמו של הילד לתמיד "סבא". הוא שגדל והתפרסם כצדיק הגדול: "הסבא משפולי"!

בהעלותך

תשבץ בהגדרות עולות ויורדות

				1
				2
				3
				4
				5
				6
				7

הגדרות:

1. פנקוס ז'ה פסרה א'ה.
2. י'ס נררף למילה "פריפה".
3. פססצ'ת הצדיקים פפפאולה יאכלו עור _____ והלוי'תן.
4. מורה רחני נקרא...
5. ז'מן פ'אין בו אוכל נקרא פ'ס...
6. כיניי ל'כן י'פפאול.
7. פ'ריד בית הפפפ'נו נקרא "הכחל'ה".

И когда Ковчег отправлялся в путь...

Тора приводит молитвы, которые произносил Моше всякий раз, когда народ отправлялся в поход или располагался станом.

Когда Всевышний хотел, чтобы евреи снялись со своего места, Он заставлял Облако, парившее над Мишканом, подняться и развернуться в длину, как если бы оно собралось уходить. Но оно не начинало двигаться, пока Моше не приказывал ему, провозглашая: «Кума Ашем! — Поднимись, Всевышний!» Когда Моше произносил эти слова, Ковчег начинал раскачиваться назад и вперёд, как бы указывая, что он готов тронуться в путь. Это свидетельствовало о том, что над ним покоилась Шехина.

Всякий раз, когда подходила пора выступить в поход, Моше воздевал руки в молитве и молил Всемогущего: «Яви Себя, Всевышний, дабы рассеялись враги Израиля и дабы побежали от его лица ненавистники его».

Первоначально предполагалось, что евреи направятся прямо в Эрец Израэль. Если бы так и произошло, то Земля была бы завоевана без сражений. Народы бежали бы при одном лишь появлении сынов Израиля. Моше молился о том, чтобы, узрев Шехину, враги рассеялись и обратились в бегство.

Всякий раз, когда Всевышний хотел, чтобы евреи расположились на стоянку, Облако Славы, двигавшееся впереди них, застывало на месте. Но оно не развёртывалось и не простиралось над Мишканом до тех пор, пока Моше не давал ему на это разрешения, вознося такую молитву: «Расположись на покой, Всевышний, в среде десятков тысяч и тысяч Израиля».

Эти слова подразумевают, что для высокой степени проявления Шехины требуется собрание 22000 евреев. Это число соответствует тем 22000 ангельских колесниц, которые окружали Всемогущего на Небесах. Этот стих означает также: «Благослови еврейский народ, чтобы каждая тысяча из них

приумножилась в десять тысяч».

Раз Моше как бы имел власть приказывать Облаку остановиться, он воспользовался возможностью попросить об этом благословении. Он сказал: «Я не позволю Шехине упокоиться, пока не получу благословения для общины Израиля».

В начале и в конце упомянутого отрывка, рассказывающего о молитвах Моше (10:35-36), Тора поместила особые скобки в виде двух перевёрнутых букв нун.

Почему в качестве знака взятия в скобки была выбрана буква нун?

Числовое значение этой буквы равно 50, а если отсчитать 50 паршийот (отрывков Торы, выделенных в свитке пробелами) от «Двинется соборный шатёр — стан левитов» (2:17), то попадём как раз на «Ваеи бинсоа». Следовательно, буква нун указывает здесь на то, что этот отрывок перенесён в Торе на 50 паршийот вперёд.

Кроме того, буква нун символизирует тот факт, что если бы не грехи евреев, то они незамедлительно перешли бы через Иордан, ширина которого составляет 50 локтей. Обе буквы нун перевёрнуты, чтобы указать на то, что, согрешив, евреи, тем самым, обратили к Шехине свои спины. И поэтому их вступление в Эрец Израэль было задержано.

С какой целью поставлены здесь эти своеобразные скобки?

Они показывают, что заключённые между ними слова стоят не на своем месте. Так как здесь повествуется о молитвах, которые произносил Моше, когда евреи отправлялись в путь или разбивали стан, то эти слова должны были бы стоять рядом с рассказом о знамёнах в разделе Бемидбар, в первом разделе, описывающем поход сынов Израиля по пустыне. Однако, Всевышний вставил их сюда, чтобы отделить друг от друга два преступления евреев.

За чашкой Чая...

Эфраим Альтшулер

Благословение Всевышнего за милостыню нуждающимся

В городе Антиохия жил один еврей. И был у него обычай давать милостыню беднякам и заботиться о достатке мудрецов, которые днём и ночью занимались изучением Торы и не могли сами заботиться о своём пропитании. Милостыня его всегда была щедрой, а сам он был неизменно доброжелателен. И звали этого доброго человека Аба Юдан.

Но пришла беда в дом Абы Юдана. Кончились у него все деньги. Пришлось ему продать свои поля, кроме одного, чтобы прокормить жену и детей. В это время в город прибыли три великих мудреца: рабби Элиэзер, рабби Йеошуа и рабби Акива. Они собирали пожертвования для малообеспеченных мудрецов. Узнав про это, расстроился Аба Юдан, что нечего ему пожертвовать. Увидела жена его поникшее лицо и испугалась за своего мужа. «Что с тобой?» — спросила она с беспокойством. «Не заболел ли ты, упаси Бог? Почему ты так сильно побледнел?»

Ответил Аба Юдан:

— Великие мудрецы прибыли в наш город. Они собирают деньги для нуждающихся, а мне совсем нечего им дать.

Жена Абы Юдана была праведницей даже больше, чем он сам. Немного подумав, она сказала:

— У нас ведь осталось ещё одно поле. Пойди и продай половину его. А вырученные деньги отдай мудрецам.

Обрадовался Аба Юдан совету жены. Продал он половину того единственного поля, которое у него осталось, и с огромной радостью отдал мудрецам вырученные деньги.

Прозорливые мудрецы сразу догадались о том, что сделал Аба Юдан. В знак особого внимания к его праведности, записали они пожертвование Абы Юдана во главе списка, несмотря на то, что другие жертвовали больше чем он, и помолились за него Всевышнему:

— Да восполнит Всевышний твой убыток! Да будет Его воля, чтобы вернулось тебе всё то, что ты отдал в качестве пожертвований!

И раздали деньги беднякам.

Через какое-то время после этого случая пошёл Аба Юдан в поле, чтобы вспахать оставшуюся половину. Его единственная корова тащила плуг, и вдруг она оступилась, упала в яму и сломала ногу.

Какое несчастье! Теперь его единственная корова больна и не на ком ему вспахать поле. Но Аба Юдан не пришёл в отчаяние: не заплакал и не рассердился. Он молча спустился в яму, чтобы помочь своей несчастной корове. И вдруг увидел он на дне ямы, как что-то сверкает в темноте. Пригляделся — сундук. Открыл его Аба Юдан, а он наполнен чистым золотом.

Обрадовался Аба Юдан и поблагодарил Всевышнего:

— Бог всё делает к добру. К добру моя корова сломала ногу, ведь благодаря этому случаю я нашел клад!

С тех пор закончились беды у Абы Юдана. Он снова выкупил свои поля и свой красивый дом, приобрел стада коров, коз и овец, верблюдов и быков.

Через некоторое время снова пришли наши учителя в тот город. Спросили они у людей:

— Как поживает Аба Юдан? Всё ли у него хорошо?

Ответили им люди:

— Вы имеете в виду того Абу Юдана, у которого множество рабов? Того самого Абу Юдана, у которого много домов и полей, бесчисленные стада коров и верблюдов, коз и овец? О, это человек великий и очень богатый!

Услышал Аба Юдан, что пришли мудрецы и вышел навстречу им, чтобы поприветствовать и пригласить к себе домой. Спросили его наши учителя:

— Как ты поживаешь, Аба Юдан?

Ответил он:

— Святой, благословен он, принял вашу молитву, в которой вы молились за меня и благословил меня.

И рассказал он тут все, что с ним приключилось.

Усадили наши учителя Абу Юдана рядом с собой и окружили великим почетом. И радовались вместе с ним, что Всевышний вернул ему богатство. Ведь даже во времена своей бедности Аба Юдан исполнял заповедь помощи ближнему с желанием и радостью. А теперь он может давать подаяния больше, чем всегда.

אהים לנצה

פאת: הת' פוישי שרמן ציור: שעיל'ה בריל

תקציר: מר ג'וסון מתגלה כנוכל ערמומי שלא מתכנן לשלם לשינאור רבינוביץ סוחר היהלומים את המגיע לו, ובמקום זאת כולא אותו בקומת המרתף של ביתו